

prima instanță: Iu. Moldovan
(Judecătoria Anenii Noi)
instanța de apel: N. Cernat, A. Pahopol, A. Panov
(Curtea de Apel Chișinău)
instanța de recurs: Iu. Sîrcu, Iu. Oprea, I. Corolevschi
(Curtea Supremă de Justiție)

dosarul nr. 2rh-4/16

ÎNCHEIERE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Budu împotriva lui Nikolay Indoitu și Alionei Indoitu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015, prin care recursurile declarate de către Nikolay Indoitu și Ion Budu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 au fost considerate inadmisibile,

c o n s t a t ă

La 20 octombrie 2010 Ion Budu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nikolay Indoitu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 01 noiembrie 2007 i-a împrumutat pârâtului mijloace bănești în sumă de 1 263 500 lei.

Menționează că conform recipisei întocmite ulterior la 26 mai 2010, pârâtul s-a obligat să restituie împrumutul împreună cu dobânda aferentă în mărime de 437 000 lei până la 15 iunie 2010, iar în total suma de 1 700 500 lei.

Susține că pârâtul nu a restituit împrumutul în sumă de 1 700 500 lei la expirarea termenului convenit, iar toate încercările de soluționare a litigiului pe cale amiabilă au rămas fără răspuns.

Prin urmare, solicită reclamantul încasarea de la pârât a datoriei în mărime de 1 700 500 lei și a cheltuielilor de judecată suportate pe parcursul examinării prezentei pricini.

La 06 mai 2011 Ion Budu a depus o cerere de completare a pretențiilor, solicitând încasarea de la pârât și a dobânzii de întârziere în mărime de 184 505 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 02 iunie 2011 acțiunea a fost admisă integral și au fost încasate de la Nikolay Indoitu în beneficiul lui Ion Budu datoria în sumă de 1 700 500 lei, dobânda de întârziere în mărime de 184 505 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 10 000 lei, iar în total 1 895 005 lei, și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 15 000 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Bender din 22 decembrie 2011 a fost restituită cererea de apel depusă de către Nikolay Indoitu împotriva hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 02 iunie 2011.

Prin încheierea Judecătorei Anenii Noi din 13 decembrie 2012 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Aliona Indoitu împotriva hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 02 iunie 2011.

Prin decizia Curții de Apel Bender din 12 martie 2013 a fost respins recursul declarat de către Aliona Indoitu și menținută încheierea Judecătorei Anenii Noi din 13 decembrie 2012.

Prin încheierea Judecătorei Anenii Noi din 28 iunie 2013 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu împotriva hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 02 iunie 2011.

Prin decizia Curții de Apel Bender din 11 decembrie 2013 a fost admisă cererea de recurs depusă de către Nikolay Indoitu, casată integral încheierea Judecătorei Anenii Noi din 28 iunie 2013 și soluționând prin decizie problema în fond, a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu, casată integral hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 02 iunie 2011 și restituită pricina spre rejudecare în fond în primă instanță, în alt complet de judecată.

La 22 aprilie 2014 reclamantul Ion Budu a depus o cerere de completare a pretențiilor, solicitând atragerea în proces în calitate de pârât a Alionei Indoitu.

La 03 noiembrie 2014 Ion Budu a depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea de la pârâți a datoriei în sumă de 1 700 500 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 669 225,70 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 10 000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 23 decembrie 2014 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 a fost admis apelul declarat de către Ion Budu, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial și au fost încasate de la Nikolay Indoitu în beneficiul lui Ion Budu datoria în sumă de 1 700 000 lei și dobânda de întârziere în sumă de 669 225,70 lei, iar în total suma de 2 298 475,70 lei, taxa de stat achitată de Ion Budu la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 10 000 lei și la depunerea cererii de apel în sumă de 18 750 lei, iar în total suma de 28 750 lei cu titlul taxei de stat. A fost încasată de la Nikolay Indoitu în beneficiul statului diferența taxei de stat neachitată de Ion Budu la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 15 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015 recursurile declarate de către Nikolay Indoitu și Ion Budu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 au fost considerate inadmisibile.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015 s-a admis cererea lui Ion Budu cu privire la corectarea erorii admise în decizia Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015, fiind corectată greșeală în dispozitivul deciziei prin substituirea sintagmei “se încasează de la Nikolay Indoitu în beneficiul lui Ion Budu datorita în sumă de **1 700 000** lei și dobânda de întârziere în sumă de 669 225,70 lei, iar în total suma de **2 298 475,70 lei**” cu sintagma “se încasează de la Nikolay Indoitu în beneficiul lui Ion Budu datorita în sumă de **1 700 500** lei și dobânda de întârziere în sumă de 669 225,70 lei, iar în total suma de **2 369 725,70 lei**”.

La 06 octombrie 2015 Nikolay Indoitu a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015.

Revizuietul Nikolay Indoitu în motivarea cererii de revizuire cu referire la art. 449 lit. b) CPC a invocat faptul că prin răspunsul parvenit de la Judecătoria Anenii Noi nr. 12151 din 06 octombrie 2015 i s-a adus la cunoștință că la materialele cauzei penale nr. 2012990035 lipsește recipisa din 26 mai 2010 în original, care ar confirma că dânsul ar fi luat cu împrumut de la intimatul Budu Ion suma în litigiu. Menționează că pe parcursul examinării cauzei pe cale ordinară, instanțele judecătorești au stabilit faptul împrumutului ca fiind demonstrat numai prin copia de pe recipisa respectivă, deși prin prisma art. 138 alin. (4) CPC, înscrisurile care confirmă încheierea contractului de împrumut se depun în instanța de judecată în original sau în copie autenticată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului. Reprezentantul intimatului Ion Budu a declarat în ședințele de judecată că nu deține originalul recipisei din 26 mai 2010, deoarece acesta a fost ridicat de către organul de urmărire penală și anexat la cauza penală nr. 2012990035. Însă precum reiese din răspunsul parvenit de la Judecătoria Anenii Noi, printre materialele dosarului penal originalul recipisei nu se regăsește.

Consideră revizuietul că lipsa recipisei în original îi afectează grav dreptul garantat la un proces echitabil, iar copia recipisei din 26 mai 2010 reținută drept înscris relevant în prezentul dosar este lipsită de putere probantă.

Cere revizuietul Nikolay Indoitu admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015, reținerea pricinii pentru rejudecarea recursului, admiterea recursului declarat de către dânsul, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 și menținerea hotărârii Judecătoriei Anenii Noi din 23 decembrie 2014.

Ulterior, la 23 februarie 2016 Nikolay Indoitu a depus cerere de revizuire concretizată, în care a invocat suplimentar la motivele enunțate anterior că în cadrul dosarului penal aflat pe rol la Judecătoria Anenii Noi de învinuire a dânsului în comiterea faptei infracționale de escrocherie, intimatul Ion Budu, recunoscut drept parte vătămată, a declarat în cadrul audierilor că între SRL “Speranța PF-Com”, și SA “Anchir” a fost întocmit un contract cu privire la livrarea de cărămidă

în sumă de 200 000 dolari SUA (echivalent a 2 363 000 lei), precum și că pe contul SA “Anchir” a fost transferat un avans în cuantum de 1 100 000 lei, astfel intimatul confirmând faptul existenței unor raporturi juridice cu întreprinderea SA “Anchir” și nu cu Nikolay Indoitu personal. De asemenea, în cadrul audierilor din dosarul penal, Ion Budu a enunțat că recipisa în litigiu a fost întocmită 3 ani mai târziu de la negocierile purtate cu Nikolay Indoitu, în așa mod demonstrându-se faptul simulării și ficțiunii așa-numitei recipise de împrumut. Suplimentar, relatează revizuentul că intimatul Ion Budu în cadrul audierilor penale a recunoscut că creditorul SRL “Speranța PF-Com” are o creanță de 1 200 000 lei validată față de debitorul SA “Anchir”, în proces de lichidare, precum și că în cadrul prezentului litigiu civil i-a fost adjudecată suma de 1 263 000 lei cu titlu de împrumut (iar împreună cu dobânzile aferente – 1 700 500 lei), însă dânsul în continuare, în cadrul dosarului penal, pretinde ca parte vătămată compensarea prejudiciului material în valoare de 1 263 000 lei, deși sumele în cauză sunt identice. Astfel, Ion Budu are intenția frauduloasă prin tertipuri și declarații false în mod ilegal să încaseze din contul revizuentului de 3 ori aceeași sumă.

Pretinde revizuentul Nikolay Indoitu că argumentele enunțate supra se încadrează în temeiurile legale ale revizuirii prevăzute de art. 449 lit. b) CPC, iar în susținerea acestora anexează discul cu înregistrările audio din dosarul penal respectiv.

La 11 noiembrie 2015 și 24 februarie 2016 în adresa lui Ion Budu și Aliona Indoitu a fost expediată copia cererii de revizuire și a cererii de revizuire concretizate cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 18 ianuarie 2016 Ion Budu prin intermediul reprezentantului-avocat Andrei Crasnoștan a depus referință, în care a invocat caracterul neîntemeiat și abuziv al cererii de revizuire și a solicitat respingerea ei ca fiind inadmisibilă.

Ulterior, la 05 aprilie 2016 intimatul Ion Budu reprezentat de avocatul Andrei Crasnoștan a depus referință suplimentară, enunțând că în perioada 10-24 martie 2016 în cadrul procedurii de executare revizuentul prin intermediul unor terțe persoane i-a achitat suma adjudecată. Consideră că prin acțiunile respective revizuentul Nikolay Indoitu încă o dată a reconfirmat existența datoriei din speță, acoperind toate afirmațiile anterioare precum că nu ar fi împrumutat bani sau că le-ar fi deja restituit.

Intimata Aliona Budu nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la prezenta cerere de revizuire.

Studiind materialele dosarului și verificând argumentele invocate în cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu în raport cu obiecțiile expuse în referințele lui Ion Budu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Potrivit art. 451 alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Prin prisma art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul când se invocă temeiul de revizuire – devenirea cunoscută a unor circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente. Esențial este ca revizuentul să nu fi știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe (sau fapte) și nici să nu fi avut posibilitatea de a le cunoaște. De asemenea, este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărîri judecătorești rămase irevocabile.

La cazul prezentei spețe, revizuentul Nikolay Indoitu a invocat drept temei de revizuire faptul că din răspunsul parvenit de la Judecătoria Anenii Noi nr. 12151 din 06 octombrie 2015 a cunoscut despre lipsa la materialele cauzei penale nr. 2012990035 a recipisei din 26 mai 2010 în original, deși pe parcursul examinării prezentei cauze pe cale ordinară instanțele judecătorești au considerat că originalul recipisei a fost ridicat în procesul percheziției efectuate în cadrul cauzei penale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că circumstanța în cauză nu poate servi drept temei pentru admiterea cererii de revizuire deoarece revizuentul Nikolay Indoitu anterior pronunțării soluției irevocabile putea oricând să se adreseze cu o solicitare, la organul de urmărire penală sau instanța judecătorească, privind verificarea existenței la materialele dosarului penal nr. 2012990035 a originalului recipisei din 26 mai 2010.

Mai mult decât atât, se reține că suportul probatoriu al cauzei, și anume scrisoarea Inspectoratului General al Poliției nr. 5068 din 22 iulie 2014, demonstrează că recipisa din 26 mai 2010 în original care confirmă împrumutarea de către Nikolay Indoitu de la Ion Budu a sumei de 1 700 500 lei a fost ridicată în procesul percheziției desfășurate în cadrul cauzei penale nr. 2012990035 (f.d. 24, Vol. II), iar faptul că originalul recipisei nu se regăsește în materialele dosarului penal ajuns la Judecătoria Anenii Noi, nu poate servi drept temei pentru a conchide că aceasta obiectiv nu a fost ridicată în cadrul percheziției efectuate, și nici că nu ar fi existat în realitate.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că temeiul revizuirii cu privire la lipsa recipisei în

original nu satisface criteriul imperativ al circumstanțelor fundamentale și obligatorii necesar pentru a retracta un act judecătoresc rămas irevocabil. Or, din textul deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015, împotriva căreia recursurile declarate de către Nikolay Indoitu și Ion Budu au fost considerate inadmisibile prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015 a cărei revizuire se cere, rezultă că instanța a ajuns la concluzia admiterii acțiunii lui Ion Budu împotriva lui Nikolay Indoitu pe motiv că pe parcursul examinării pricinii revizuentul-pârât nu a negat faptul împrumutului sumei de bani în litigiu în condițiile expuse în recipisa din 26 mai 2010, precum și faptul întocmirii unei asemenea recipise, însă a invocat că a rambursat suma împrumutului prin materiale de construcție și mijloace financiare în cadrul relațiilor comerciale existente între SRL “Speranța PF-Com”, a cărei administrator este Ion Budu, și SA “Anchir”, al cărei acționar majoritar este revizuentul.

Prin urmare, în circumstanțele în care Nikolay Indoitu a recunoscut faptul împrumutului sumei litigioase de la Ion Budu, prin prisma art. 123 alin. (6) CPC, instanțele judecătorești (Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supremă de Justiție) au avut temeiuri legale suficiente pentru a admite acțiunea în lipsa originalului recipisei.

Pe marginea argumentului revizuirii privind declarațiile făcute de Ion Budu în cadrul dosarului penal aflat pe rol la Judecătoria Anenii Noi, unde dânsul este recunoscut ca parte vătămată, și anume că între SRL “Speranța PF-Com”, și SA “Anchir” a fost întocmit un contract cu privire la livrarea de cărămidă în sumă de 200 000 dolari SUA (echivalent a 2 363 000 lei), precum și că pe contul SA “Anchir” a fost transferat un avans în cuantum de 1 100 000 lei, astfel intimatul confirmând faptul existenței unor raporturi juridice cu întreprinderea SA “Anchir”, instanța de revizuire enunță că declarațiile în cauză nu denotă existența anumitor circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii ce ar condiționa retractarea unei soluții judecătorești. Mai mult decât atât, existența de relații juridice între cele două întreprinderi a fost recunoscută de intimatul Ion Budu în prezentul dosar pe parcursul examinării cauzei pe cale ordinară, instanțele judecătorești fiind familiarizate cu acest fapt. Însă datoria din prezentul litigiu se întemeiază pe relațiile pe care le-a purtat Ion Budu cu persoana fizică Nikolay Indoitu, și nu cu SA “Anchir”.

Referitor la argumentul revizuentului despre încasarea de 3 ori a acelorași sume în urma declarațiilor false date de Ion Budu, și anume prin validarea creanței creditorului SRL “Speranța PF-Com” de 1 200 000 lei față de debitorul SA “Anchir”, în proces de lichidare, adjudecarea sumei de 1 263 000 lei cu titlu de împrumut în cadrul prezentului litigiu civil și solicitarea compensării prejudiciului material în valoare de 1 263 000 lei în cadrul dosarului penal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează la caz că nu survine o încasare multiplă neîntemeiată a acelorași sume. Or, creanța validată ține de raporturile existente între persoanele juridice SRL “Speranța PF-Com” și SA “Anchir” și este diferită de suma încasată în

prezenta cauză cu privire la restituirea împrumutului contractat de Nikolay Indoitu de la Ion Budu. Cât despre cea de-a treia sumă pretinsă cu titlul prejudiciului material în cadrul dosarului penal, examinarea acestuia încă nu s-a finalizat și careva sume în beneficiul lui Ion Budu de la Nikolay Indoitu nu au fost încasate. Prin urmare, la cazul speței nu se constată o încasare triplă a acelorași sume și nici o îmbogățire fără justă cauză a lui Ion Budu.

În ceea ce privește alte argumente invocate de revizuent, acestea se referă la dezacordul dânsului cu soluția pronunțată pe marginea speței și nu relevă prin prisma art. 449 lit. b) CPC careva temeuri legale ale revizuirii. Iar afectarea dreptului garantat la un proces echitabil, nu este decât declarativă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. art. 449-453 CPC servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între altele, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință *Brumărescu c. României*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța *Roșca c. Moldovei*, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În această ordine de idei, având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de revizuire reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depuse de revizuentul Nikolay Indoitu, în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6 paragraf 1 din CEDO.

Din considerentele menționate și având în vedere că motivele invocate de către revizuent sunt în contradicție cu prevederile art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Budu împotriva lui Nikolay Indoitu și Alionei Indoitu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru